

Asia: VN/33945/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu kunnioittaen seuraavaa:

EK pitää perusteltuina lukiolakiin ja muihin lukiota koskeviin lakeihin valmisteltuja muutoksia. Toivomme, että jatkovalmistelussa kiinnitettäisiin huomiota seuraaviin lausunnon esille nostamiimme kohtiin.

2. Oppimisen tukea ja erityisopetusta koskevat säädösehdotukset

Ehdotetuilla muutoksilla vahvistettaisiin lukiolaisten oikeutta oppimisen tukeen. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi opiskelijoiden oikeudesta saada tuki- ja erityisopetusta. Tiedonsiirtoa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen välillä lisättäisiin niiden opiskelijoiden osalta, joilla on perusopetuksen päättyessä ollut voimassa oleva erityisen tuen päätös. EK pitää opiskelijan näkökulmasta hyvänä tavoitetta yhtenäistää oppimisen tukea koskevaa sääntelyä kuitenkin niin, että eri koulutusasteiden ja -muotojen erityispiirteet tunnustetaan. Lukiota koskevat muutokset ovat valmistelussa tilanteessa, jossa myös perusopetuksen oppimisen tukeen valmistellaan muutoksia. Näin ollen on tärkeää tarkastella tätä kokonaisuutta opiskelijan opiskelupolun näkökulmasta.

3. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevat säädösehdotukset

Lausunnonalla olevan esityksen tavoitteena on lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistaminen siten, että kattava lukioverkko säilyisi. Tavoitteena on turvata lukiokoulutuksen järjestäminen alueilla, joilla lasten ja nuorten määrä vähenee voimakkaasti. Rahoitusjärjestelmän uudistamisen tavoitteena on, että lukiokoulutuksen rahoitus vastaisi paremmin lukiokoulutuksen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Lukion rahoitukseen sisältyvää pienten lukiodien korotusta uudistettaisiin tukemaan koulutuksen saavutettavuutta ja sivistyksellisten oikeuksien toteutumista. Samalla edistetään rahoitusvastuun tasapuolista jakautumista kuntien kesken kotikunnittain. EK tukee esitettyjä muutoksia, mutta korostaa, että saavutettavuuden näkökulmasta olisi tärkeää ottaa

huomioon myös vieraskielisten opiskelijoiden määrä alueellisen ja kansalliskieliä koskevan tarkastelun rinnalla.

4. Englanninkielistä lukiokoulutusta, opiskelijavalintaa ja ylioppilastutkintoa koskevat säädösehdotukset

Valmistelussa on ollut muutos, jolla mahdollistetaan englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittaminen rajatuin kriteerein. EK pitää uudistusta tärkeänä, koska se lisää Suomen houkuttelevuutta kansainvälisten toimijoiden ja paluumuuttajien keskuudessa. Vaatimus kansalliskielten osaamisesta (suomi tai ruotsi toisena kielenä) voi olla haastavaa niille kansainvälisten perheiden lapsille, jotka aloittavat suomen/ruotsin opiskelun lukion alkaessa alusta. Tähän olisi tärkeää etsiä ratkaisua esimerkiksi yksittäisen oppimäärän ja tukiopetuksen muodossa, jotta opiskelijat saavuttavat vaadittavan taitotason.

Lukio-opiskelijoiden kannalta olisi tärkeää, että tutkinnon voisi suorittaa sillä kielellä, jolla opinnot on suoritettu. Siksi olisi perusteltua laajentaa englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittamisen mahdollisuus myös niille IB-opiskelijoille, jotka ovat suorittaneet hyväksytysti oppimäärän englanniksi.

5. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevat säädösehdotukset

Hallitusohjelman mukaisesti pakollisen ylioppilastutkintokokeen korvaaminen taito- ja taideaineen kokeella olisi jatkossa mahdollista. Ylioppilastutkinnossa opiskelija osoittaa omaksuneensa lukiokoulutuksen opetussuunnitelman mukaiset tiedot ja taidot, joten ylioppilastutkinnon kokeen korvaava lukiodiplomi olisi mahdollista suorittaa nuorille tarkoitettuun lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvissä pakollisissa taito- ja taideaineissa; musiikissa, kuvataiteessa ja liikunnassa. EK pitää tärkeänä, että myös muita lukiodiplomeja etenkin yrittäjyyskasvatuksen lukiodiplomia kehitetään jatkossa tavoitteellisesti.

6. Tilauskoulutusta koskevat säädösehdotukset

EK kannattaa muutosta, jolla täsmennetään koulutuksen järjestäjien vastuuta tilauskoulutusta koskevan sopimuksen osalta ja pitää erittäin tärkeänä myös tilauskoulutukseen osallistuvien opiskelijoiden tietoisuuden lisäämistä oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Tämä esitetty muutos pitää sisällään riittävät tarkennukset, eikä samaan 9 § ensimmäiseen momenttiin tehtyä toista muutosta, jolla kategorisesti rajataan osa yksityisistä palveluntuottajista tilauskoulutuksen ulkopuolelle, näin ollen tarvita.

7. Muut kommentit

-

Mirja Hannula
Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Vihreä kasvu